

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN

3-4-5-6-7-8-9-10

VERGADERINGEN VAN NOVEMBER 1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

DECREET BETREFFENDE DE INSPECTIE EN DE BEGELEIDING VAN DE
LEVENS BESCHOUWELIJKE VAKKEN

DECREET BETREFFENDE HET ONDERWIJS-V

DECREET STICHTING VOOR DE VLAAMSE SCHOOLSPOORT

DECREET TOT BEVORDERING VAN DE ECONOMISCHE EXPANSIE IN HET
VLAAMS GEWEST

DECREET TOT OPRICHTING VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPS-
BELEID

DECREET TOT REGELING VAN DE RECLAME EN SPONSORING OP RADIO EN
TELEVISIE

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET BESTUURLIJK BELEID

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET RECHTSPOSITIE PERSO-
NEELSLEDEN GEMEENSCHAPSONDERWIJS

EUROPESE UNIE

INTERPELLATIES
MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING NAAR AANLEIDING VAN HET
GLOBAAL PLAN VAN DE FEDERALE REGERING

SOCIAAL PACT

VERANKERING

WATERVERDRAGEN

Inhoud

Nr. 3 **Vrijdag 5 november 1993** Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 55

Boodschappen, blz. 55

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 55

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 55

Voorstel tot wijziging van het reglement
Indiening en verwijzing, blz. 56

Verslag
Indiening, blz. 56

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 56

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 56

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 56

Samenstelling van commissies
Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 56

Motie van orde
Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure, blz. 57

Motie van orde
Opheldering over de stand van zaken, blz. 57

Motie van orde
Voorstel tot het verlenen van voorrang in plenaire vergadering, blz. 58

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de uitbreiding van het industrieterrein van Aarschot naar de Hofheide in Holsbeek-Nieuwrode, blz. 58

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de nieuwe bestemming van militaire domeinen, blz. 59

Actuele vraag van de heer E. Van Varenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de toewijzing van gronden en gebouwen op basis van taalaanhorigheid door de OCMW van Linkebeek, blz. 59

Actuele vraag van de heer H. Schiltz tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Weten-

schapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verkoop van de NIM door de federale regering en de beveiliging van de Vlaamse belangen in deze sector, blz. 60

Actuele vraag van de heer J. Vandeurzen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over bepaalde uitlatingen van de voorzitter van de KS, blz. 61

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael c.s. betreffende artikel 128 van het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie — 420 (1993-1994) — Nr. 1
Voorstel tot het verlenen van voorrang in plenaire vergadering, blz. 62
Sprekers : de heren P. Dewael, P. Van Grembergen, H. Van Dienderen, W. Verreycken, W. Seeuws

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)
Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de gevolgen van het zogenaamd sociaal pact

Actuele interpellatie van de heer J. Geyssels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de gevolgen van het sociaal pact voor Vlaanderen, blz. 64
Sprekers : de heren A. Denys, J. Geyssels, E. Van Rompuy, H. Schiltz, F. Van den Eynde, P. Van Grembergen, S. Platteau, H. Van Dienderen, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 76

Betrekkingen, over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping
Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen

Actuele interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen, blz. 77

Sprekers : de heren M. Van Peel, E. Beysen, F. Dewinter, H. Van Dienderen, L. Hancké, H. Schiltz, minister T. Kelchtermans, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 90

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een geheim rapport betreffende de Franse greep op de Belgische economie, blz. 90

Sprekers : de heer F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande
Met redenen omklede motie, blz. 93

Regeling van de werkzaamheden, blz. 93

Nr. 4 **Vrijdag 5 november 1993** Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 77

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)
(Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse reactie op de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping

Actuele interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe

Nr. 5 **Woensdag 17 november**

Berichten van verhindering, blz. 95

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 95

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 95

Beleidsbrieven
Indiening en verwijzing, blz. 95

Verslagen
Indiening, blz. 96

Kennisgeving van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 96

Advies van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 96

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 96

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 96

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 96

Regeling van de werkzaamheden, blz. 97

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael C.S. betreffende artikel 128 van het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie

— 420 (1993-1994) — Nr. 1

Bespreking, blz. 97

Sprekers : de heren D. Van der Maelen, R. Van Hooland, H. Van Dienderen, P. Dewael, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 106

Ontwerp van decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken

— 402 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 107

Sprekers : de heer G. Vanleenhove, verslaggever, de heer L. Martens, mevrouw J. Leduc, de heren C. Moors, A. Denys, L. Appeltans, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 112

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-V

— 408 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 119

Spreker : minister L. Van den Bossche

Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heren A. Schellens en J. Tavernier houdende de erkenning en de subsidiëring van de Stichting voor de Vlaamse Schoolsport

— 411 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 119

Sprekers : de heer R. Swinnen, verslaggever, de heren L. Pierco, J. Caudron, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 121

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heer L. Pierco, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 123**Nr. 6 Woensdag 24 november 1993**

Berichten van verhindering, blz. 125

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 125

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 125

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 125

Verslag

Indiening, blz. 125

Jaarverslag

Indiening, blz. 125

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 126

Besluit van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 126

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 126

Mededeling van de Vlaamse regering, blz. 126**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 129**Nr. 7 Donderdag 25 november 1993
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 131

Mededeling van de Vlaamse regering

Debat, blz. 131

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, E. Beysen, E. Van Rompuy, A. Denys, F. Vandembroucke, G. Annemans, J. Geysels, H. Schiltz, M. Olivier, F. Dewinter, F. Van den Eynde, L. Hancké, L. Dierickx, G. Moens, mevrouw M. Vogels, de heer M. Van Peel, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 156

Regeling van de werkzaamheden, blz. 156**Nr. 8 Donderdag 25 november 1993
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 157

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot

de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de herinvoering van technische controles op het vlak van zendvermogen bij de lokale radio's vanaf 1 november 1993, blz. 157

Actuele vraag van de heer L. Hancké tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het voorstel om Sarajevo uit te roepen tot culturele hoofdstad van Europa in 1993-1994, blz. 158

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het uitblijven van een Vlaamse officiële reactie na de beslissing van de federale regering tot renovatie van het Heizelstadion, blz. 159

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de promotionele samenwerking van een privé-bedrijf met een informatief programma van de BRTN, blz. 160

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het schieten van beschermde vogelsoorten door Franse jagers aan de Frans-Belgische grens in De Panne, blz. 161

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de positie van het Nederlands in de internationale instellingen en in het bijzonder in het Eurocorps

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een besluit van het Europees Parlement om voortaan slechts het Engels, het Duits en het Frans als volwaardige talen te gebruiken

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het taalgebruik in het Eurocorps

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het gebruik van het Nederlands in de instellingen van de Europese Unie, blz. 162

Actuele vraag van de heer J. Gabriëls tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitlatingen van een fede-

raal minister inzake een materie, met name de concretisering van het Mestactieplan, die tot de bevoegdheid van de Vlaamse regering behoort, blz. 165

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over waarborgen inzake tewerkstelling bij Van Hool na de lectruur van het arrest van de Raad van State in een zaak waarin genoemde onderneming partij was, blz. 166

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de deelname van leden van de Vlaamse regering aan BRTN-amusementsprogramma's, blz. 167

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het ijs- en sneeuwvrij maken van fietspaden, blz. 168

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over een televisieboodschap betreffende racisme, blz. 169

Sprekers : de heren F. Dewinter, J. Sleetckx, M. Didden, F. Van den Eynde, mevrouw M. Vogels, de heer M. Van Peel, minister W. Demeester-De Meyer

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Benoeming van twee vaste en twee plaatsvervangende leden, blz. 174

Spreker : de heer F. De Man

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Aanwijzing van een lid, blz. 175

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael c.s. betreffende artikel 128 van het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie
— 420 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 176

Spreker : de heer W. Verreycken

Ontwerp van decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken
— 402 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 177

Sprekers : mevrouw J. Leduc, de heren L. Martens, L. Standaert, J. Gabriëls, F. Vergote, mevrouw A. De Maght-Aelbrecht

Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heren A. Schellens en J. Tavernier houdende de erkenning en de

subsiëring van de Stichting voor de Vlaamse Schoolsport

— 411 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmen, blz. 179

Sprekers : mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, de heren A. Van Apeeren, J. Eeman

Hoofdelijke stemming, blz. 183

Sprekers : de heer L. Pierco, mevrouw A. Leysen, de heer J. Caudron

Met redenen omklede motie van de heer A. Denys tot besluit van de op 19 oktober 1993 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het tussen de busconstructeur Van Hool en de Waalse vervoermaatschappij gerezen geschil
— 409(1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 184

Met redenen omklede motie van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 19 oktober 1993 door mevrouw V. Dua en de heren J. Van Looy en A. Denys gehouden interpellaties tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het mestactieplan, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het landbouwbeleid van de Vlaamse regering na de goedkeuring van het Sint-Michiëlsakkoord en de uitvoering van het mestactieplan en tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het mestactieplan
— 410 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 185

Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren F. Vergote, F. Wymeersch en L. Hancké

Met redenen omklede motie van de heer E. Beysen tot besluit van de op 5 november 1993 door de heren M. Van Peel, E. Beysen, F. Dewinter, L. Hancké en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties respectievelijk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping, tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen
— 423 (1993-1994) — Nr. 1

heden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen

— 422 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 188

Spreker : de heer E. Beysen

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 5 november 1993 door de heren M. Van Peel, E. Beysen, F. Dewinter, L. Hancké en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties respectievelijk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping, tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping, tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen
— 423 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 188

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Met redenen omklede motie van de heer G. Annemans c.s. tot besluit van de op 5 november 1993 door de heer F. Van den Eynde gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een geheim rapport betref-

fende de Franse greep op de Belgische economie
– 424 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 190
Spreker : de heer F. Van den Eynde

Met redenen omklede motie van de heren G. Annemans en L. Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 5 november 1993 door de heer G. Annemans in commissie gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de taalregeling in het onderwijs in de faciliteiten- en taalgrensgemeenten
– 425 (1993-1994) -- Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 192
Spreker : de heer L. Van Nieuwenhuysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 193

**Nr. 9 Dinsdag 30 november 1993
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 195

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 195

Verslagen
Indiening, blz. 195

Aanvullend verslag
Indiening, blz. 195

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 195

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 196

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 houdende het statuut van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap en tot wijziging van het decreet van 12 juni 1991 tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie
– 412 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 196
Sprekers : de heer D. Van der Maelen, verslaggever, de heer D. Van Me-

chelen, mevrouw M. Dillen, de heren H. Van Dienderen, E. Van Rompuy, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 212
Sprekers : de heer H. Van Dienderen, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-V
– 408 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking, blz. 213
Sprekers : de heer I. Verleyen, verslaggever, de heren W. Taelman, L. Appeltans, C. Moors, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 218
Sprekers : mevrouw A. Leysen, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 232

**Nr. 10 Dinsdag 30 november 1993
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 233

Voorstel van decreet van de heer R. Swinnen c.s. houdende wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs
– 395 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 233
Sprekers : de heer I. Verleyen, verslaggever, de heren J. Eeman, R. Swinnen

Artikelsgewijze bespreking, blz. 235

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 1 juli 1992 tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid
– 414 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 235

Artikelsgewijze bespreking, blz. 235

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
– 399 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 236
Sprekers : de heer H. Candries, verslaggever, de heren I. Verleyen, L. Appeltans, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 240

Ontwerp van decreet tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest
– 361 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 243
Sprekers : de heer P. Deprez, verslaggever, mevrouw M. Aelvoet, de heren S. De Clerck, A. Denys, F. Wymeersch, C. Lisabeth, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 253
Spreker : mevrouw M. Aelvoet

Interpellatie (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de benoemingspolitiek in de Brusselse OCMW's, blz. 258

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, J. Van Hauthem, H. Suykerbuyk, A. De Boeck, minister H. Weckx

Met redenen omklede moties, blz. 262

Regeling van de werkzaamheden, blz. 263

VOORZITTER : de heer M. Olivier, eerste ondervoorzitter

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.22 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Cardoen, W. Taelman, J. Timmermans : gezondheidsredenen.

R. Bosman, A. Gijsbrechts-Horckmans, A. Kempinaire, J. Valkeniers : buitenslands.

V. Anciaux, P. Berben, X. Buisseret, W. Claes, J. Devolder, J. Eeman, P. Hostekint, E. Pinoie, H. Suykerbuyk, F. Vandenbroucke : ambtsverplichtingen.

F. De Man, M. Dillen : familieverplichtingen.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den

Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse reactie op de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping

Actuele interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen

Actuele interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Nederlands-Vlaamse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van

de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen

De voorzitter : Aan de orde zijn de actuele interpellaties van de heer Van Peel tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse reactie op de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping, van de heer Beysen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping, van de heer Dewinter tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, van de heer Hancké tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Nederlands-Vlaamse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde, van de heer Van Dienderen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen.

Voorzitter

De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 26 oktober jongstleden sprongen de onderhandelingen af tussen de Nederlandse minister Maij-Weggen en minister Kelchtermans over de verdieping van de Schelde en het HST-tracé ten noorden van Antwerpen.

De Nederlandse minister weigerde nog te praten over de Scheldeverdieping omdat minister Kelchtermans zijn goedkeuring niet hechte aan een HST-tracé langs de E 19.

Deze Nederlandse houding is uiteraard volstrekt onaanvaardbaar. Nadat men de Antwerpse haven 20 jaar lang gegijzeld hield door de koppeling van de Scheldeverdieping aan de Maaswaterproblematiek, hanteert men nu een nieuwe chantage-strategie : als het HST-tracé niet dat is van onze Nederlandse voorkeur komt er ook geen Scheldeverdieping.

Deze Nederlandse houding roept toch ernstige vragen op naar het buitenlands beleid dat het autonome Vlaanderen wil voeren ten overstaan van Nederland. Uw bezoek, minister-president, aan premier Lubbers enkele maanden geleden deed verhoppen dat, eenmaal bevrijd van het Belgische juk en de daarmee gepaardgaande Vlaamse-Waalse patstellingen, een spoedige doorbraak in dit dossier zou kunnen worden bereikt. Niets blijkt minder waar. De wurggreep waarin men België hield, werd gelost, maar men heeft een nieuwe greep uitgevonden die nu Vlaanderen gijzelt. Hieruit blijkt duidelijk de manifeste onwil van Nederland om tot een constructieve oplossing te komen voor de Schelde. Die onwil blijft uiteraard ingegeven door pure concurrentieoverwegingen. Nederland schrikt er niet voor terug Vlaanderen in zijn meest vitale belangen te blijven raken.

Het economisch belang van de Scheldeverdieping is nochtans manifest. De gemiddelde tonnenmaat van de

zeeschepen die de haven van Antwerpen aandoen, stijgt zeer snel. Nadat ze tussen 1970 en 1990 al van 4.869 BT/BRT naar 8.400 BT/BRT steeg, versnelde de stijging nog in de recentste jaren. Zo was de gemiddelde tonnenmaat in 1991 8.826 BT/BRT en in 1992 9.356 BT/BRT.

Ook in de gegevens van het draagvermogen zien we dat een relatief groot aantal (250-300) zeer grote schepen – groter dan 70.000 dwt – de haven van Antwerpen aanlopen.

Deze tendens is ook terug te vinden in de tabellen van de diepgang. In 1992 liepen al 718 schepen met een diepgang van meer dan 10,5 m – 34 voet – de haven van Antwerpen aan. Dit zijn schepen waarvoor in de huidige toestand geen getijdenvrije toegang tot de haven gegarandeerd kan worden. Mits de realisatie van het 50'/40'-programma, kunnen twee derde van deze schepen de haven volstrekt onafhankelijk van de getijden bereiken.

Het gaat hier vooral om buikscheepen (erts en kolen) en containerschepen.

Mijn vragen aan de Vlaamse regering zijn :

Ten eerste, wat betreft de strategische opstelling in dit dossier : in welke mate heeft de Vlaamse regering de beide dossiers ook aan elkaar gekoppeld ? Is het niet zo dat men zich van Vlaamse zijde volledig heeft ingeschreven in de gelijktijdige behandeling van beide dossiers ? Is dit niet volstrekt tegenstrijdig met de verklaringen van uzelf en van premier Lubbers dat het Schelgedossier op zijn eigen merites zou worden behandeld ? Mijns inziens hebben beide grensoverschrijdende problemen niets met elkaar te maken en is het een tactische fout om ze aan elkaar te koppelen, zelfs om ze gelijktijdig te behandelen. Ik zal het over de HST-tracés hier dan ook niet hebben : we mogen ook in dit parlement niet in de val trappen beide problemen samen te bespreken.

Ten tweede, in uw hoedanigheid van minister van Externe Betrekkingen

wil ik u ook de vraag stellen welke consequenties u trekt uit de vijandige houding van Nederland.

Als er niet snel – ik bedoel voor het einde van dit jaar – een akkoord is over de Scheldeverdieping kunnen we dan nog doen alsof Nederland een vriendelijke nabuur is waarmee onze externe relaties optimaal zijn ?

Zou het niet veel logischer zijn op dit moment de Nederlanders duidelijk te maken dat hun – op internationaal-rechterlijke gronden zeer betwistbare – vijandige economische opstelling zal leiden tot een grondige afkoeling in onze betrekkingen ?

Is het dan niet voor de hand liggend de samenwerking op Benelux-vlak op een laag pitje te draaien ? Moeten we ons dan blijven opstellen als vragende partij voor hechtere culturele relaties ? Moeten we in het algemeen niet op zoek gaan naar drukkingsmiddelen die duidelijk maken dat goed nabuurschap niet berust op woorden maar op daden ?

Ik pleit persoonlijk niet voor een terugkeer naar 19de eeuwse verhoudingen tussen Nederland en Vlaanderen, maar ik stel wel vast dat Maij-Weggen er niet voor terugschrikt terug te grijpen naar 18de eeuwse verhoudingen die namelijk van voor de vrijmaking van de Schelde !

Het moet toch klaar zijn in de ogen van iedereen dat een toegevend en vragend Vlaanderen géén partij is voor een Nederlandse regering die keihard het enge economische eigen belang verdedigt. Van een Europese ingesteldheid gesproken !

Ik had graag van u concrete antwoorden gekregen.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ongelooft, woede en verbittering zijn de woorden die ik wil gebruiken om de reacties weer te geven op de beslissing van de Nederlandse minister van Verkeer en Waterstaat om de onderhandelingen af te blazen.

Beysen

Er was nochtans goede hoop dat het al te lang aanslepend dossier over de Scheldeverdieping eindelijk uitgevoerd zou worden.

Mijnheer de minister-president, ter gelegenheid van uw bezoek aan de Nederlandse eerste minister heeft u een niet onbelangrijke inspanning geleverd om dit dossier vlot te krijgen. Ook wijlen koning Boudewijn heeft tijdens zijn staatsbezoek onverbloemd gepleit voor een akkoord over de Scheldeverdieping. Deze twee démachés lieten ons verhopen dat de zaak uiteindelijk toch geklaard zou worden, was er niet de ongelukkige verklaring van minister Kelchtermans geweest die het dossier over de verdieping van de Schelde koppelde aan het HST-dossier. Ik ben van mening dat hier sprake is van een blunder van formaat en dat de minister een verpletterende verantwoordelijkheid draagt ! Wat viel er trouwens te koppelen ? Niets ! Helemaal niets !

De verdieping van de Schelde is niet alleen van levensbelang voor Antwerpen maar ook voor de belangen van 's lands economie. Daarom staan een aantal Antwerpenaren op de tribune. Wanneer men rekening houdt met de ontwikkeling van de scheepsbouwprogramma's van de komende jaren, met de verbetering van de doorvaart van het Suez-kanaal, met de verdiepingsprogramma's in de bulklaadhavens en met de groeiende toegangsmogelijkheden van de containerterminalen in het noordelijke halfmond is het absoluut noodzakelijk dat het verdiepingsprogramma van de Schelde zonder verdere vertraging kan worden aangevat en uitgevoerd. Indien wij onze eerste haven als een polyvalente wereldhaven willen behouden, moeten wij zo snel mogelijk aan het verdiepingsprogramma kunnen beginnen.

Nederland beschikt over geen enkele juridische basis om te eisen dat hierover voorafgaandelijk een verdrag gesloten wordt.

Nederland kan overigens geen andere vitale belangen inroepen, vermits nu en in het verleden duidelijk is aan-

getoond dat het verdiepingsprogramma kan worden uitgevoerd zonder belangrijke wijzigingen van het regime van de Westerschelde, zonder gevoelige aantasting van de ecologische waarden, zonder de veiligheid van de scheepvaart in het gedrang te brengen, zonder de risico's voor de bevolking en voor het milieu te vergroten.

De vraag rijst dan ook waarop wij eigenlijk nog wachten om hiervan effectief werk te maken. Ook op het vlak van de internationale verdragen staan wij bijzonder sterk. Vaak wordt terecht verwezen naar het verdrag van 19 april 1839 tussen België en Nederland, betreffende het gemeenschappelijk toezicht, het scheepvaartrecht en het loodswezen op de Schelde. Ik citeer uit dit verdrag één artikel dat in deze discussie niet onbelangrijk is, namelijk het artikel 9 waarin is bepaald : Er wordt gesteld dat de Acte Générale du Congrès de Vienne ook geldt voor de vrije doorgang, bevaarbare rivieren, stromen, die de grens vormen tussen België en Nederland. Einde citaat. In paragraaf 2 van dit artikel staat : De beide regeringen verbinden zich om de bevaarbare doortochten van de Schelde te verzekeren. Einde citaat.

Naar mijn mening laat dit niets aan duidelijkheid over. Wij kunnen ons hierop dan ook beroepen om onverkort onze rechten te doen gelden.

Nederland is er steeds in geslaagd om de uitdieping van de Westerschelde aan andere dossiers te koppelen. Oorspronkelijk had men drie waterverdragen, met name de bouw van het Baalhoekkanaal, de rechttrekking van de Bocht van Bath en de verdeling en de kwaliteit van het Maaswater. Een akkoord over de uitdieping van de Westerschelde en de onderhoudsbaggerwerken stond daar volledig los van.

Wanneer de Nederlanders echter in het begin van de jaren tachtig vaststelden dat er in het Maasdossier geen vooruitgang werd geboekt en het Baalhoek- en het Bathproject voor Antwerpen niet meer zo dringend waren, koppelden zij de uitdieping van de Westerschelde aan de kwaliteit van het Maaswater. Door

de federalisering verloor ook deze koppeling aan kracht en opnieuw slaagde Nederland erin om het dossier van de uitdieping van de Westerschelde te koppelen aan het HSL-dossier.

Hieraan hebben wij geen enkele boodschap. Mijnheer de voorzitter van de regering, meer dan ooit moeten wij nu de stelling durven verdedigen dat er, rekening houdend met de bestaande internationale verdragen, over de verdieping van de vaarweg op Antwerpen helemaal niet onderhandeld moet worden. Wij kunnen onze rechten dan ook onverkort laten gelden. Dit is de enige manier om uit de jarenlange impasse te geraken. Verklaringen zoals die van minister Kelchtermans, ik citeer : ...dat beide dossiers verder onderbouwd moeten worden om toch een samenhangend akkoord tot stand te doen komen, einde citaat, versterken alleen maar de indruk dat men de Antwerpse gemeenschap een rad voor de ogen draait.

Mijnheer de voorzitter, wij moeten van onze nieuwe bevoegdheden gebruik maken om onze rechten te doen gelden. Er wordt ons een unieke kans geboden. Vlaanderen moet nu aantonen dat het het beter doet dan België het in het verleden heeft gedaan. Laten wij dit nu op het terrein bewijzen.

Graag kreeg ik een antwoord op twee duidelijke vragen.

Ten eerste, is voor de regering nu, *hic et nunc* dit dossier losgekoppeld van om het even welk ander dossier ? Wordt het vanaf nu dus afzonderlijk behandeld ?

Ten tweede, is de regering bereid om eindelijk onze rechten te doen gelden ? Dit is namelijk de enige manier om uiteindelijk tegemoet te komen aan de eis die in Antwerpen op het ogenblik zeer sterk leeft, en die voor de hele Vlaamse Gemeenschap van uitzonderlijk economisch belang is.

Mijnheer de voorzitter van de regering, ik vraag u niet lange omschrijvingen te geven, ik vraag u niet met wie, wanneer en hoe u zult praten,

VLD-Raadslid Edward Beysen, secretaris van de Raad, interpelleerde minister-president Luc Van den Brande (CVP) over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping

ook niet welke commissies er momenteel aan het werk zijn en wat zij in de toekomst zullen doen. Ik vraag u alleen een duidelijk antwoord op de twee gestelde vragen.

De voorzitter : Het woord is aan de heer Dewinter.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, in tegenstelling tot de vorige interpellanten richt ik mij bewust niet tot de minister-president, maar wel tot de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, de heer Kelchtermans, aangezien hij de onderhandelingen voerde op het moment dat zij zijn afgesprongen. Hij kan de gestelde vragen dan ook beter beantwoorden dan de minister-president.

Het Scheldedebat is zo oud als de scheiding der Nederlanden. Ik zal dan ook niet uitweiden over de Scheldeblokkades die in de loop van de geschiedenis werden doorgevoerd,

de keteloorlog, de Scheldetol enzovoort, die werden vrijgekocht.

Ik zal mij beperken tot wat er de jongste tien jaar is gebeurd. Indien wij de Schelde niet willen laten verzanden zoals destijds met het Zwin is gebeurd, dan is er nood aan voortdurende baggerwerken. Indien de Schelde bovendien toegankelijk moet blijven voor schepen met een grotere diepgang, dan moeten een aantal hinderlijke zanddrempels dringend worden weggebaggerd. De plannen hiervoor liggen reeds jaren ter tafel.

In 1975 werden deze drie zogenaamde waterverdragen ondertekend. Zij hadden tot doel de Bocht van Bath af te snijden en de aanleg van een Baalhoekkanaal mogelijk te maken en ook om de kwaliteit van het Maaswater op peil te houden.

Toen duidelijk werd dat Wallonië weigerde in dat laatste dossier de nodige inspanningen te leveren, koppelde Nederland in 1983 het verdiepingsprogramma aan dit dossier. Twee jaar later werd dit door de heer Tindemans van de CVP in een ministerieel akkoord bekrachtigd. De verdiepingswerken vielen toen stil en Antwerpen gaf de afsnijding van de Bocht van Bath op.

Het Verdrag van Helsinki betreffende de grensoverschrijdende waterlopen en meren, daterend van maart 1992, legde internationale milieunormen met betrekking tot deze waterlopen en dus ook de Maas op, waardoor het Waalse verzet zonder voorwerp werd. Bovendien waren zowel door Vlaanderen als door Wallonië al aanzienlijke milieuinspanningen geleverd.

Het verdiepingsprogramma en het dossier van het Baalhoekkanaal konden worden losgekoppeld van het Maasverdrag, temeer omdat Vlaanderen sedert de **jongste** staatsvorming verdragsrecht had verworven.

Het leek alsof de onderhandelingen opnieuw vlot verliepen. Begin mei van dit jaar kondigde men in Nederlandse regeringskringen aan dat niet langer aan de koppeling tussen het Maaswater en de uitdieping van de Schelde zou worden vastgehouden.

Dit werd op 16 juni jongstleden, ter gelegenheid van het bezoek van de Nederlandse premier Lubbers aan Vlaanderen bevestigd. Er werd tevens gesteld dat het hele dossier voor het einde van het jaar zou rond zijn. Het dossier van de hoge snelheidslijn werd niet als een nieuw element aan het verdiepingsakkoord gekoppeld.

Op 14 juli jongstleden, ter gelegenheid van het bezoek van de minister aan zijn Nederlandse collega, Maij-Weggen, werd dit nogmaals bevestigd.

Sceptici waren er toen overigens al niet meer gerust in. In de krant De Morgen werd de dag na dit bezoek geschreven dat de verdiepingswerken pas zouden kunnen starten wanneer de Nederlandse, Belgische en Vlaamse overheid met de Nederlandse en Belgische Spoorwegen een overeenkomst zouden hebben bereikt over het traject van de hoge snelheidslijn.

Begin september jongstleden lieten de Antwerpse havenkringen, vertegenwoordigd door de vereniging AGHA, op een havencolloquium verstaan dat de waterverdragen tussen Vlaanderen en Nederland in het Strategisch Plan voor Antwerpen als een topprioriteit worden vermeld.

AGHA kon zich echter niet van de indruk ontdoen dat Nederland de waterverdragen op de lange baan schoof.

Dan kwam er het ongelukkige interview dat u in het midden van de maand september aan de Gazet van Antwerpen gaf. Daarin verklaarde u dat Vlaanderen, om de verdiepingsonderhandelingen opnieuw vlot te krijgen, bereid moest zijn om de Nederlandse eis van een hogesnelheidslijn langs de E19, en dus niet langs de bestaande havenweg zoals men altijd had vooropgesteld, te onderzoeken. Daarmee nodigde u Nederland openlijk tot een koppeling uit. U beging dezelfde flater als uw partijgenoot, de heer Tindemans, acht jaar geleden.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Ik wens u hier even te onderbreken. De mi-

Kelchtermans

nister-president zal straks in ons beider naam het antwoord geven. Ik wens op dit punt echter geen misverstand te laten bestaan. Bovendien geef ik daarmee onrechtstreeks een antwoord aan de heer Beysen.

Ik ben toch verwonderd over de feit dat die zogezegde koppeling, het parallelisme zoals de Nederlanders dat noemen – wij gebruiken dus ook die benaming, maar sommigen leiden daar meer uit af dan het parallelisme – nu precies als een nieuw, verrassend gegeven overkomt.

Ik heb hier in het verleden, toen de andere, de echte koppeling, tussen de waterkwaliteit en de verdiepingswerken, nog bestond vaak de suggestie horen formuleren – ook van degenen die thans interpelleren – dat het Vlaanderen toekwam om een koppeling te maken tussen de hogesnelheidslijn en de verdiepingswerken. Toen de koppeling van de waterkwaliteit aan de verdiepingswerken nog bestond, werd hier gesuggereerd om die Nederlanders op onze beurt eens aan te pakken. De dag waarop het hogesnelheidsdossier op tafel kwam, zouden wij dat aan het verdiepingsprogramma koppelen. Dit is hier verscheidene malen gezegd.

Nu kom ik terug tot de zogezegde flagrante flater waarover u spreekt.

Wat de E19 betreft, dat is alleen door Nederland gevraagd. In uitvoering van het gesprek tussen de minister-president Lubbers en Luc Van den Brande, daarover zal straks wellicht meer worden gezegd, zouden wij onze economische dossiers op een agenda samenbrengen. Meer is er niet afgesproken. Het enige wat gevraagd werd, en dat is toch niet oneerbiedig, is dat de verschillende varianten voor een hogesnelheidslijn bespreekbaar zouden worden gesteld. Meer heb ik daar ook niet gezegd. Het gaat over de havenweg, de lijn 12 en de E19 met alle mogelijke subvarianten die er nog zijn. Dan zeggen dat de poort wordt geopend naar een variant die hen bijzonder aanstaat, is de zaken verkeerd voorstellen.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de minister, ik wens daarop toch even in te gaan ten einde geen misverstand te laten bestaan. Het is juist dat door diverse partijen, ook door mijzelf, op een bepaald ogenblik is gesuggereerd om te koppelen. Toen zaten we op politiek vlak echter in een totaal andere situatie. Toen zaten we gevangen tussen de koppeling Schelde- en Maaswaterproblematiek. Vanuit Vlaamse zijde kon het verstandig zijn om iets meer aan onze kant in de weegschaal te leggen zodat ze misschien in onze richting zou kunnen doorslaan. Eens die ont koppeling doorgevoerd, heb ik natuurlijk vragen bij het feit of het wijs is om een nieuwe koppeling in te voeren. De situatie waarin we toen zaten was anders dan de huidige. Er is toch een grondig verschil.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Van Peel, het blijft toch een koppeling. De techniek blijft dezelfde. In het ene geval is hij geoorloofd en in het andere niet.

Ik heb veel meningsverschillen met minister Kelchtermans maar hier moet ik hem toch steunen. Hij is helemaal niet de uitvinder van de koppeling. Ik heb hier een uitspraak van zijn partijgenoot, de heer Ansoms, burgemeester van Wuustwezel. Hij zei op 9 maart 1991 in de Raadgevende Beneluxraad en ik citeer : Voor mij is één zaak duidelijk. Indien er op korte termijn geen doorbraak komt ten aanzien van de uitdieping van de Schelde, hoeft de SST echt niet verder te rijden dan Antwerpen-Centraal. Einde citaat. Dat was nog een stem uit het koppelingsdebat en alweer een stem uit de meerderheid, alweer van de CVP.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Ik wil geen misverstand laten bestaan. Op de vergadering van 26 oktober 1993, en die is de rechtstreekse aanleiding

tot de interpellaties hier, is alleen door mij over de hogesnelheidslijn gesproken. Dat was het voorwerp van het overleg met de Nederlandse collega. Ik heb niet over het verdiepingsprogramma gesproken. Het werd enkel door mevrouw Maij-Wegen aangebracht, maar niet door de Vlaamse regering. Dat is toch zeer belangrijk wanneer u spreekt over koppeling of over, de zachtere term, parallelisme.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord om zijn interpellatie voort te zetten.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de minister, ik blijf het een foute strategie vinden. Ik sluit mij voor een deel bij uw partijgenoot aan, hij treedt mij trouwens ook bij, om deze beide dossiers aan mekaar te koppelen. Het kan geen toeval zijn dat vlak na uw ongelukkig interview in de Gazet van Antwerpen, waar uzelf de hogesnelheidslijn langs de E19 en het dossier van de verdieping van de Schelde aan mekaar hebt gekoppeld, men op 26 oktober 1993 in Nederland uw boodschap wel degelijk goed heeft begrepen. De koppeling is dan ook definitief geworden.

U gaf de onderhandelingen op en u speelde de bal door naar minister-president Van den Brande. Dat is een van de redenen waarom we vandaag graag u interpellieren en niet de minister-president.

We weten allemaal dat het Rotterdamse havenpatronaat alles in het werk stelt om een vlotte bevaarbaarheid van de Schelde te bemoeilijken. Nog in april van dit jaar, dus nog vòòr het Maasverdrag definitief van het uitdiepingsverdrag was losgekoppeld, liet Rotterdam al verstaan bijkomende voorwaarden voor een uitdieping op te leggen : het Scheldeloodstarief en het tarief voor het gebruik van de verkeersbegeleidende systemen zouden naar omhoog moeten, de Nederlandse milieuwetgeving zou streng moeten worden toegepast op de baggerwerken en de havensubsidies zouden in Vlaanderen naar omlaag moeten. AGHA heeft zich tegen deze opdringerige poging tot inmenging in onze interne aangele-

Dewinter

genheden heftig verzet. Dat verzet, er werd zelfs aan gedacht om naar het Internationaal Hof van Justitie te stappen, zou onze bewindvoerders dan ook iets alerter hebben moeten maken.

Het heeft blijkbaar niet mogen baten. De Vlaamse regering heeft de verdiepingsonderhandelingen gehypothecerd door een koppeling aan het HSL-dossier toe te staan. De Nederlanders weten maar al te goed dat het spoorwegaanpak nog niet is gefederaliseerd, waardoor een lastige Belgische schoonmoeder mee in de onderhandelingen moet worden betrokken, ook de Walen dus, hetgeen de onderhandelingen alleen maar op een nog langere baan dan momenteel het geval is kan schuiven. Dit komt het Rotterdams havenbelang uiteraard ten goede.

Terecht stelt AGHA-voorzitter Carlo Van Gestel dat de jonge Vlaamse leeuw, voor zover er een is, blijkbaar is ingedommeld. Het is de taak van deze Vlaamse Raad om hem opnieuw wakker te schudden.

Ik kom tot mijn zeer concrete vragen.

Ten eerste, afgelopen zomer werd nog gezegd dat het verdiepingsdossier vóór het jaareinde zou rond zijn. Kan dit nog? Is er nog enige schijn van kans dat dit, gezien de huidige situatie nog lukt?

Ten tweede, Nederland koppelt op een ongeoorloofde manier het uitdiepingsdossier aan dat van de HSL. Dit gebeurt voor een deel door een strategische fout van onze regering. Onderneemt de regering stappen om de zaak bij het Internationaal Gerechtshof aanhangig te maken zoals AGHA suggereert?

Ten derde, het HSL-tracé is een federale aangelegenheid, zolang de niet geregionaliseerde spoorwegaanpak haar zeg in dit dossier blijft houden. Wat doet de Vlaamse regering om deze dossiers te ontkoppelen? Werd een regionalisering van het spoorwegaanpak reeds overwogen?

Ten vierde, het dossier werd doorgeschoven naar de minister-voorzitter. Zal de minister-president – dit is de enige vraag die ik tot hem richt – de nodige stappen zetten om de onderhandelingen opnieuw vlot te krijgen? Zo ja, dewelke?

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, de Schelde was altijd een zwakke plek in de relatie tussen Nederland en België. Reeds ruim 120 jaar geleden heeft Charles De Coster in zijn Tijl Uylenspiegel erop gewezen dat de Lage Landen het uitstekend met elkaar zouden kunnen vinden n''était l'Escaut, ware er de Schelde niet. Dit gebeurde kort nadat Nederland de Oosterschelde van de Westerschelde had afgesloten en sommige antimilitaristische Antwerpenaars zelfs zover waren gegaan een regelrechte oorlogsverklaring aan Nederland te vragen.

Het debat dat wij hier vandaag voeren, ligt natuurlijk niet in dezelfde toonaard, al stel ik wel vast dat sommigen de neiging vertonen als havik op te stijgen maar daarom nog niet als duif te landen. Ik wil daartoe wel een poging wagen.

Mag ik erop wijzen dat in mijn interpellatie van 24 juni laatsleden ik in de lijn van wat mijn partij sedert vijf jaar voorhoudt, heb gepleit voor een ontkoppeling van de dossiers te allen prijze. In het akkoord dat de SP met de Partij van de Arbeid in 1989 hadden gesloten, stond dat alle dossiers moesten worden ontkoppeld. Inderdaad, de ervaring van honderdvijftig jaar relaties met Nederland hebben geleerd dat men anders tot onontwarbare Gordiaanse knopen komt. Dat maken wij inderdaad vandaag opnieuw mee.

Ik hield de interpellatie op 24 juni omdat ik de intuïtie had dat toch opnieuw werd gekoppeld. Nadat al in 1984 de Belgische diplomatie een blunder had begaan door het dossier van de Bocht van Bath te vervangen door het dossier van de verdieping van de Schelde, en naderhand werd ook dit laatste dossier gekoppeld aan

de sanering van het oppervlaktewater, terecht trouwens, stelde ik in juni reeds vast dat dezelfde neiging bestond rond het dossier van de HSL. Dit gebeurde voornamelijk op basis van het gesprek van 16 mei tussen uzelf en minister-president Lubbers; er moest gelijktijdig en met spoed aan beide dossiers worden gewerkt, namelijk de Scheldeverdieping en de HSL. Na het gesprek van 8 juli tussen mevrouw Maij-Weggen en minister Kelchtermans, was er de uitspraak dat er een samenhangend principesakkoord over drie punten moest worden bereikt, met name de verdieping, de HSL en de tweede maritieme toegang.

Wat mij vooral heeft verbaasd, is dat minister Kelchtermans op 14 september in een krant verklaarde dat de uitdieping van de Schelde, ik citeer: als een Siamese tweeling vastzit aan het tracé van de HSL. Einde citaat. Dit kan een feitelijke constatacie zijn geweest; zij hield echter ook in dat er werd uitgegaan van de gedachte dat de dossiers werden gekoppeld. Bovendien moet ik vaststellen dat deze koppeling niet voorkwam in de brief die minister Claes aan de Vlaamse regering op 30 september heeft geschreven, maar wel in de aanpak die de Vlaamse regering voor zichzelf heeft uitgestippeld tijdens haar vergadering van 15 september.

Inderdaad, toen werd die koppeling op papier gezet en zou gelijktijdig worden gesproken over de dossiers niet alleen van de verontreiniging van Schelde en Maas, niet alleen over de verdieping van de Schelde, niet alleen over Baalhoek en niet alleen over de verdeling van het Maaswater maar ook over de HSL.

Tweede vaststelling. Waarom de HSL koppelen aan de bestaande dossiers? Met alle sympathie voor het project, maar de HSL is in onze ogen niet zodanig een nuttig ontwerp voor Vlaanderen. Het heeft slechts zin binnen een Europees concept. Ten noorden van Brussel is het belang ervan voor Vlaanderen op zich klein; het nut van het project ligt voornamelijk in de verbinding die met Nederland

Hancké

kan tot stand komen. Nederland stelt hierop prijs in het kader van de ontwikkeling van Nederland als distributieland, voornamelijk met het oog op de rol van Schiphol. Bovendien weet men – en dat had de NMBS u ook kunnen leren – dat voor de ontwikkeling van de HSL op Vlaams grondgebied vooralsnog amper geld beschikbaar is.

Ik vraag mij dus af waarom zo overhaast een dossier, waarin de einddatum op 31 december was gepland, moest worden gekoppeld waarvan de realisatie pas over drie, vier of vijf jaar kan gebeuren.

Mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, mijn conclusie is de volgende.

Ten eerste, vind ik dat de koppeling te allen prijze ongedaan moet worden gemaakt. In de commissie voor Havenbelangen en Ruimtelijke Ordening van de Interparlementaire Beneluxraad hebben collega's Ansoms en Bartholomeeussen ook bij hun Nederlandse collega's gelijk gehaald om de ont koppeling ongedaan te maken wat de HSL en de verdieping van de Schelde betreft. Ik steun deze stelling. Op 26 november wordt daarover in de Beneluxraad gedebatteerd. Ik hoop dat dit signaal ook in Den Haag zal worden begrepen.

Ten tweede, als Nederland te allen prijze – en nu spreek ik als Antwerpenaar – de koppeling wil doorvoeren, is die niet meer mogelijk in het dossier van de verdieping van de Schelde. Daarvoor hebben wij eerst betaald met de waterverdragen en later met de sanering van de oppervlaktewateren. Als Nederland een koppeling wil – maar ik niet – moet het een koppeling zijn tussen de HSL en het Baalhoekdossier. Het hele dossier zal op dat ogenblik in nieuwe termen kunnen worden opgesteld.

Mijnheer de minister-president, ten slotte nog het volgende. Ik vraag mij af of het in de relaties met Nederland geen tijd wordt te trachten alles op een nieuwe leest te schoeien. Is het

echt nodig elkaar als concurrenten te lijf te blijven gaan ? Dit is inderdaad de huidige benadering. Onlangs heb ik in een interview aan een Rotterdams tijdschrift gepleit voor een samenwerking tussen Nederland en België, samenwerking die op een aantal domeinen zou kunnen gebeuren, onder meer omdat het mijn overtuiging is dat de uitbreiding van de Antwerpse haven tussen dit en tien jaar tot een samenwerking met Nederland zal dwingen, in het bijzonder met Zeeuws-Vlaanderen wat Baalhoek betreft, en ook als wij verder containerkabels op de stroom willen bouwen, wat alleen op Nederlands grondgebied kan gebeuren.

Is het op dat ogenblik niet mogelijk het hele relatiepakket met Nederland in een ander licht bekijken, waarbij wij proberen die samenwerking ook uit te breiden tot andere domeinen ? Hierbij denk ik dat wij inzake de Westerschelde-oeververbinding in Terneuzen, de hele luchthaveninfrastructuur, de HSL en de IJzeren Rijn enzovoort, tot een benadering kunnen komen die andere perspectieven zou bieden waardoor de concurrentiële door een solidaire opstelling zou kunnen worden vervangen. Als wij die weg niet opgaan – en geleidelijk zullen wij daarvoor de nodige tijd en energie moeten vrijmaken – zullen wij dit soort problemen niet kunnen oplossen.

Met al mijn pleidooien in het verleden om ten aanzien van Nederland een zo zacht mogelijk beleid te voeren, zeg ik nu dat in het dossier van de Scheldevddieping, waarop reeds ruim 10 jaar wordt gewerkt, geen verdere toegevingen meer kunnen worden gedaan. Wij moeten te allen prijze trachten de koppeling, die al dan niet werd **toegestaan** misschien niet in de teksten maar wel in de feiten, ongedaan te maken. Graag vernam ik of er perspectieven op een dergelijke benadering van het dossier bestaan.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, leden van de Vlaamse regering, collega's, om het in maritieme termen te

houden : de groenen willen het over een andere boeg gooien. Wij wensen geen beschouwingen te maken over de techniek van het koppelen in internationale betrekkingen en wensen al evenmin te onderzoeken wie de superkoppelaar, de aartskoppelaar is.

Wel hebben wij een paar fundamentele vragen in verband met de twee op til zijnde infrastructuurwerken die al dan niet moeten worden gekoppeld, namelijk de aanleg van het tracé voor de HSL en de verdieping van de Schelde. Zullen zij de kwaliteit van de leefbaarheid bevorderen, kunnen zij op een ecologisch verantwoorde manier worden uitgevoerd en wat is de mening van de omwonenden dienaangaande ?

Volgens de groenen komt niet één van de drie tracés voor de HSL in aanmerking. Dat leiden wij af uit de recente discussie hieromtrent en die over de partijgrenzen heen werd gevoerd.

Op de eerste plaats is er de lijn 12 die via de saucissoneringstactiek – een Belgische, maar ook Vlaamse specialiteit – de bevoorrechte optie was. Dit houdt het uitvoeren van enkele kleine aanpassingen in. Dankzij de Nederlanders zal deze tactiek niet worden gebruikt, want zij willen het eindplaatje zien. Voor hun eindplaatje zijn vier sporen essentieel. In de Nederlandse studie Spoor naar 2010 staat dat zulks de sloping van 100 woningen en het inpalmen van 200 tuinen met zich meebrengt. In dezelfde studie wordt er in een ietwat ambtelijke taal aan toegevoegd op pagina 11 : ik citeer : De viersporige lijn 12 en het tracé GH – de naam van het tracé ten noorden van onze grens – moeten dan ook veeleer gezien worden als een vrij abstracte denkoefening dan als een maatschappelijk realistische oplossing. Einde citaat. Deze tactiek wordt door de Belgische-Nederlandse studie dus afgewezen. Is dat ook het standpunt van de Nederlandse en de Vlaamse onderhandelaars ?

Een tweede tracé waarover de laatste tijd meer wordt gepraat en dat de

Van Dienderen

voorkeur van de Nederlanders wegdraagt, loopt langs de E 19-autoweg naar Breda. Ook de Antwerpse havenlobby zal hier tegen wellicht geen bezwaar hebben. Uit sommige interviews van minister Kelchtermans blijkt trouwens dat dit project wel eens kon worden weerhouden. CVP-havenschepen Devroe spreekt overigens misprijzend over lokale bestuurders die het daarmee niet eens zouden zijn en die geen prijs willen betalen – zeker niet voor de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen – voor de hogere belangen van de Antwerpse haven. Met de lokale bestuurders bedoelt hij volgens mij de burgemeesters van Schoten, Brasschaat en Wuustwezel, allen partijgenoten van hem.

De heer M. Van Peel : Mijnheer Van Dienderen, indien u havenschepen Devroe citeert, dan moet u zijn woorden precies weergeven.

Ik heb de tekst niet voor mij liggen, maar ik ben er vrij zeker van dat hij niet heeft gezegd voor de hogere belangen van de haven, maar voor de werkgelegenheid van de mensen die op hun grondgebied wonen en in de Antwerpse haven werken.

De heer H. Van Dienderen : De hogere havenbelangen worden vaak gemaskeerd door werkgelegenheid. Het is echter zo dat één arbeidsplaats in de chemische industrie in de haven honderden miljoenen franken kost, terwijl in Vlaanderen heel wat arbeidsplaatsen niet zo duur zijn en bovendien interessanter zijn qua kwaliteit van het leven. Dat begint de bevolking steeds belangrijker te vinden.

Onlangs nam ik deel aan een hoorzitting in Schoten, samen met één van die lokale bestuurders, met name collega Ansoms. Schoten wordt niet alleen bedreigd door de HSL langs de E 19, maar ook door een eventueel aan te leggen goederenspoor hetzij langs het Duwvaarttracé, hetzij langs de grote ring, tenminste indien de heer Beysen zijn zin kan doordrijven. Welnu, een op pensioen gestelde SP-kiezer vroeg zich aldaar af waar hij dan nog kon leven ! Steeds vaker hoort men de vraag of leven nog wel

mogelijk blijft door al die infrastructuurwerken.

Spant men de kar niet voor de paarden door in blind vertrouwen steeds verder te gaan met de doorhol-economie ? De lokale bestuurders zijn uiteraard gevoeliger voor de argumenten van de lokale bevolking. In recente moties wezen de gemeenteraden unaniem het tracé van de hand omdat het, en ik citeer : . . . Landbouw-, grond- en woonzones en het Peerdbos inpalmt. Einde citaat.

De beide ministers die mijn betoeg horen en die niet uit het Antwerpse afkomstig zijn, begrijpen wellicht niet welke gevoeligheid verbonden is aan het Peerdbos. Het is een plaats waar tientallen jeugdgroepen en honderden wandelaars elke weekeinde opnieuw gezonde ontspanning vinden. Dit bos werd reeds aangetast door de E 19 ; dat is de bevolking niet vergeten en een nieuwe amputatie zullen zij niet dulden, ook niet al zou de bouw van een tunnel in het voortzicht zijn. Het is voldoende te vragen aan de mensen van Lembeek wat er gebeurt met dergelijke proefbalonetjes. Indien ik de lokale bestuurders mag geloven, biedt de E19 dus ook geen alternatief.

Het derde tracé via de haven, langs Ekeren, Stabroek, Zandvliet, Berendrecht is voor België het goedkoopste. In die streek is collega Bartholomeeussen echter minder actief dan de heer Ansoms die ten oosten van Antwerpen ageert en die duidelijke standpunten inneemt namens de burgemeesters.

Na het lezen van de notulen van de gemeenteraad van Stabroek stel ik vast dat ook die gemeente het tracé duidelijk van de hand' wijst. De aandacht wordt erop gevestigd dat er zich in de onmiddellijke omgeving reeds kerncentrales bevinden en dat zij, na Houston in de Verenigde Staten, geplaagd zitten met de grootste concentratie ter wereld van chemische fabrieken. Volgens de gemeenteraad van Stabroek is het nu genoeg ; de HSL moet er voor hen niet meer bij en de groenen geven hen gelijk.

Laten wij nu even over de grens kijken. De daarnet reeds aangehaalde studie somt – nog steeds in een vrij ambtelijke taal – de gevolgen op van het havenwegtracé over de grens. Ik citeer : . . . Het ten zuidoosten van Bergen-op-Zoom gelegen zeer waardevolle natuur-, visueel, landschappelijk, cultuurhistorisch en aardkundig gebied moet worden gekruisd. Einde citaat. Even verder in de tekst wordt dit een voor Nederland uniek gebied genoemd.

De heer M. Van Peel : Mijnheer Van Dienderen, ik volg aandachtig uw interessant betoeg, maar blijkbaar komt het neer op een Agalev-programma dat de optelsom is van de diverse not in my backyards-syndromen in al deze regio's.

Uiteraard wordt er steeds wel iemand geschaad door een infrastructuurproject ; dat is telkens zo. En iedere keer moet men afwegen of het project al dan niet zinvol is. De lokale en meer algemene belangen moeten tegen elkaar worden afgewogen.

Indien uw politiek programma zich reduceert tot de optelsom van diverse lokale belangen, dan wordt er nooit iets mogelijk gemaakt. Volgens mij is dat ook maar zwak.

De heer H. Van Dienderen : Ik zou niet beweren dat ons programma zich daartoe reduceert, maar wij willen met dat aspect alleszins expliciet rekening houden.

Nederland weigert het project omwille van de daarnet aangehaalde redenen.

De conclusie van mijn eerste hoofdstuk is dat er onvoldoende plaats en geld voorhanden is. Trouwens, de heer Sauwens protesteerde terecht tegen het feit dat heel wat miljarden franken uitgetrokken voor het binnenlands treinvervoer reeds werden weerhouden voor de HSL. Volgens minister Sauwens werd van de vier miljard frank, gepland voor de stations in Vlaanderen slechts twee miljard frank uitbetaald. De HSL leidde dus tot de halvering van de geplande bedragen.

Een tweede hoofdstuk is dat van de

Van Dienderen

verdieping van de Schelde. Volgens de heer Beysen rijzen er bij deze verdieping geen ecologische problemen. Welnu, misschien kan hij eens de officiële studie van de Vlaamse administratie in verband met de ecologische impact van baggerspecie-oplossingen lezen. Hieruit blijkt dat deze impact toch niet zo onschadelijk is. Het gaat om 500.000 kubieke meter die bij de nu reeds aanwezige 15 miljoen moeten worden gevoegd. Het ontwerpverdrag tussen Nederland en België bepaalt terecht dat sterk verontreinigde baggerspecie moet worden gedeponereerd op het grondgebied van diegene die baggert, en dat zijn wij.

Mijnheer Van Peel, in Temse, waar er plannen bestaan om baggerspecie te dumpen, zijn de inwoners ook tegen dumping. Wij hebben zo veel afval en zo weinig ruimte dat er blijkbaar nergens meer een backyard te vinden is waar er nog wat bij kan. Moeten we niet naar dergelijke stemmen luisteren ?

Vooraleer we kunnen spreken over verdieping, over het nog doen aangroeien van de massa baggerspecie, moeten we het eerst hebben over de kwaliteit van het Scheldewater. Er moeten opnieuw vissen zwemmen in de Schelde vooraleer er nog aan verdiepingsprogramma's kan worden gewerkt.

Een Scheldeactieplan moet het water schoonmaken. Het plan moet onder meer een verbod opleggen van stoffen op de zwarte lijst, het moet ervoor zorgen dat alle huishoudens op zuiveringsinstallaties zijn aangesloten.

Mijnheer de minister, werd spoor 12 geschrapt als HSL-tracé ? Hoe zit het met de alternatieven ? Moet men niet eisen dat er geen gewestplannen worden gewijzigd voor een HSL-tracé ten noorden van Antwerpen vooraleer de achterstand in de investeringen voor het binnenlands treinverkeer is goedge maakt ? De Vlaamse regering heeft altijd benadrukt – en dit werd toegejuicht door de Vlaamse Raad – dat de investeringen voor het binnenlands verkeer prioritair waren. Een lid van de Vlaamse rege-

ring zegt nu zelf dat er een enorme achterstand is. Moet die achterstand niet eerst worden goedge maakt vooraleer men verdere stappen zet in verband met de HSL ? Is het Scheldeactieplan voor schoon water geen realistische, voorafgaande voorwaarde voor een debat over een mogelijke verdieping ?

Mijnheer de voorzitter, meer en meer mensen verzetten zich tegen steeds nieuwe, grootschalige infrastructuurwerken. Ze willen hun dorpen, hun landbouwgrond, hun natuurgebieden, hun backyard niet meer afstaan voor HSL's of voor het dumpen van vervuilde baggerspecie om een diepere Schelde mogelijk te maken. De groenen menen dat er in Vlaanderen geen plaats en geld is voor een HSL. Vooraleer we het kunnen hebben over de verdieping van de Schelde moet het Scheldewater opnieuw zuiver zijn. De vissen moeten opnieuw in deze stroom kunnen rondzwemmen.

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, Saïda's vader had een buffel.. en wij hadden het dossier van de Waterverdragen. Misschien kunnen we op de volgende vergadering over de Waterverdragen de Nederlanders een exemplaar van Multatuli overhandigen.

Ten eerste, heb ik een vraag in verband met de precieze toedracht van de problematiek die de aanleiding vormt voor dit debat. Wat werd er precies gezegd ? Hoe moet men de houding van de Nederlandse minister interpreteren ? Werden de besprekingen afgebroken ? Is er een pauze ingelast ? Is er gevraagd naar raad ?

Dit dossier wordt snel emotioneel gekleurd. Daarom zou ik graag heel precies willen weten wat er feitelijk is gebeurd en welke afspraken er zijn gemaakt met het oog op een eventuele hervatting van de besprekingen.

Afgezien daarvan is het wel nuttig om na te denken over de tactische

opstelling ten aanzien van Nederland. De heren Van Peel en Hancké hebben reeds sterk gepleit tegen een koppeling. Ik heb in het verleden altijd een andere thesis verdedigd. Dit debat dateert voor mij immers van 1977. Ik liet toen een eerste keer in het regeerakkoord inschrijven – en dit werd door de Walen ondertekend – dat deze laatste al het mogelijke zouden doen om de Waterverdragen te deblokken, wat zij prompt niet gedaan hebben, integendeel. De problemen rond dit dossier zijn dus niet uitsluitend te wijten aan de boze wil van de Nederlanders. Men heeft de Nederlanders vaak voorwendsels aan de hand gedaan terwijl het karwei voor de Nederlanders een tijd lang door de Walen in België is opgeknappt. Men mag de waarheid geen geweld aandoen.

Er zijn volgens mij drie mogelijke oplossingen voor dit probleem.

Ten eerste, is er de diplomatieke weg van het goede nabuurschap. Inroepende dat de situatie in België veranderd is, dat er voortaan Vlaams-Nederlandse onderhandelingen worden gevoerd, dat wij zoveel gemeenschappelijke belangen en grenzen hebben, zou het eigenlijk ondenkbaar zijn dat we dit dossier niet behoorlijk kunnen oplossen. Dit is de sympathiekste formule. Het is ook de meest volwassen formule. De vraag rijst wel of ze, wanneer men alle omstandigheden in overweging neemt, realistisch is.

Ten tweede, is er de juridische weg. Men heeft ter zake lang gearzeld en dit wordt nu trouwens nog gedaan. Kunnen we met Nederland overeenkomen om deze kwestie aan internationale arbitrage te onderwerpen en kunnen we een procedure instellen voor internationale hoven die dan over de interpretatie van de tractaten oordelen ? Ook dit is een beschaafde, zij het tamelijk lange weg. Bovendien is men niet volkomen zeker van het resultaat. In sommige Antwerpse milieus wordt nogal boud gesteld dat wij ons van niets hoeven aan te trekken, dat wij het recht aan onze kant hebben. Ik wil dit graag aannemen maar de ervaring leert mij dat zelfs in het beste dossier het uiteindelijk

Schiltz

vonnis altijd een vraagteken blijft. Ik ga ermee akkoord dat wij juridisch goede dossiers hebben en dat men het hinderen van de normale evolutie van de scheepvaart op de Schelde niet oorbaar en verenigbaar zou achten met de vroeger afgesloten verdragen en de algemene rechtsbeginselen van de vrije scheepvaart die toch in diverse andere verdragen zijn neergelegd. Dit dossier zou goed kunnen worden gepleit. Het betekent wel dat men voor een bepaalde weg kiest.

Ten derde, is er de harde weg van de koppeling. Ik heb destijds gewaarschuwd voor het te vlug uit handen geven van een aantal troeven ten aanzien van de Nederlanders omdat, in alle goede nabuurschap, de Nederlanders toch kooplui blijven. Dit is geen schande maar we moeten ons daarvan bewust zijn. Wij hebben de Zoomweg aanvaard en ervoor gezorgd dat hij werd gerealiseerd nog voor we de zekerheid hadden dat de Nederlanders ons zouden tegemoet komen inzake de Waterverdragen. Nochtans was de Zoomweg voor 90 procent in het belang van Nederland. Een ding moet duidelijk zijn : Amsterdam is maar pootjes beginnen geven toen de Kanaaltunnel werd geconcepieerd. Het transport in Europa zou zich van het noorden naar het zuiden verplaatsen, en daarvoor zijn ze zeer attent. De Nederlanders zullen alles nastreven wat Rotterdam dichterbij brengt bij het nieuwe zwaartepunt van de verkeersstromen in Europa. De Zoomweg, de Oeververbinding, de HST-lijn, dit zijn allemaal elementen die daarin een rol spelen. Het is onvoorzichtig, ook in het beste nabuurschap, om in al deze dossiers de Nederlanders tegemoet te treden vooraleer wij spijkerharde waarborgen hebben dat ze ons in de dossiers die voor ons het belangrijkste zijn, ook tegemoet zullen treden.

Dat zei ik jaren geleden al en vrijwel alle fracties steunden mij toen in Antwerpen. De situatie evolueerde daarna in een andere richting, maar hét is nu eenmaal het gebrek aan eenduidigheid in onze houding die de huidige situatie heeft veroorzaakt.

Daarom pleit ik voor een gemengde oplossing. Wij moeten niet zozeer de scherpe, krijgslustige taal hanteren van de belangengroepen, maar wel als volwaardige diplomatieke partners met elkaar praten en een oplossing zoeken. Daarbij mogen wij evenwel niet onze troeven uit handen geven vóór ook van Nederlandse zijde initiatieven komen. Dat kunnen wij op een vriendelijke manier aan 'onze noorderburen te kennen geven, want grote communiqués vol voorwaarden verpesten alleen de sfeer. Nederlanders hebben overigens een onmiskenbaar talent om het onderscheid te maken tussen uiterlijke verklaringen en de bikkelharde inhoud van onderhandelingen. U gebruikt het woord koppeling en hebt het over ont koppeling, maar formeel zou u dat beter niet doen. Hier geldt de regel voor wat, hoort wat en dat moeten wij hen duidelijk maken. Het lijkt mij bovendien verstandig ook onmiddellijk principiële garanties vast te leggen met betrekking tot Baalhoek en niet al onze kaarten te verspelen enkel omwille van de verdieping. Als de onderhandelingen over Baalhoek binnen vijf of zes jaar nog moet gebeuren, wanneer alle andere punten van het gemeenschappelijk dossier inzake grensoverschrijdend verkeer zijn afgewerkt, zal dat ongetwijfeld problemen opleveren. Ik wacht met belangstelling op het antwoord van de Vlaamse regering.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, de interpellaties van vandaag geven mij ruim de kans om de huidige stand van zaken toe te lichten. Een aantal zaken gebeuren immers openbaar, maar andere geven niet zo direct aanleiding tot communiqués.

In feite vraagt men hier naar de toestand van beide dossiers en wil men oprecht dat er nog vóór het einde van het jaar een oplossing komt voor het dossier van de verdieping.

Wij moeten de realiteit voor ogen durven zien. Het is gemakkelijk vast te stellen dat men zus of zo had moeten handelen. Dit dossier dateert al van 1975-1976. Ik wil geen kritiek ui-

ten op de vertegenwoordigers van eender welke partij die op dat ogenblik in het halfroond zetelden – christendemocraten, socialisten, liberalen en ook anderen. Het is immers geen schande dat er tot vandaag nog geen oplossing is. Ik waardeer uw betrokkenheid, maar nog meer bewonder ik de houding van een aantal mensen die in hun interpellaties een uitweg zoeken via samenwerking.

De Vlaamse regering besloot na een periode van totale immobiliteit vanwege de federale regeringen het dossier te accepteren. Toen ik in maart voor het eerst met de heer Lubbers om de tafel ging zitten, kwamen wij niet verder dan een algemeen gesprek met als onderwerp het goede nabuurschap tussen Vlaanderen en Nederland. Een aantal dossiers kwamen als vanzelfsprekend aan bod : de verdieping van de Schelde, de culturele samenwerking, de eventuele gezamenlijke inspanningen in het buitenland en de economische en technologische samenwerking. Met andere woorden, het HSL-dossier en nog een viertal dossiers behoorden tot de gespreksstof.

Tijdens een tweede gesprek in Brussel, drie maanden later, kwamen deze dossiers overigens ook weer ter sprake. Minister Kelchtermans en mevrouw Majj-Weggen, die het blijkbaar goed met elkaar kunnen vinden, hebben geprobeerd voor elk van de dossiers een oplossing te vinden aan de hand van een technisch en ambtelijk voorbereid overleg. Wat de verdieping betreft, verloopt de discussie met als doel tot 48 voet te komen, vrij vlot. De voorbereiding is in die mate gevorderd, dat inderdaad nog vóór het einde van 1993 een akkoord in zicht is.

Een interdisciplinair Belgisch-Nederlands team deskundigen stelde een grensoverschrijdende ontleding van mogelijkheden op. Er zijn 14 tracés met 3 hoofdtracés : de havenweg, lijn 12 en via de E 19. Het rapport bevestigt dat het niet mogelijk is het traject van lijn 12 tot vier sporen uit te bouwen, omwille van de nadelige gevolgen voor de omliggende bewoning. Een HSL is niet zomaar een gewone spoorlijn. Vandaar en ook omwille

Van den Brande

van technische aspecten, woonbaarheidsaspecten, enzovoort is dit tracé ongeschikt. Resten ons dan nog de E 19 en de havenweg. Over beide tracés zullen bijkomende financiële rapporten worden opgemaakt terwijl ook de ecologische knelpunten worden afgewogen. Het is immers niet zo dat men met geld alles koopt : zowel het financiële aspect als het ecologische spelen een rol.

Dit is de stand van zaken op het ogenblik.

Wat is de houding van de Vlaamse regering ? Op vrijdag, 29 oktober jongstleden heb ik in Brussel met collega Lubbers over deze dossiers onderhandeld. Ik kan de Raad dus uitdrukkelijk meedelen dat er geen sprake is van een verbreking of opschorting van de onderhandelingen. De onderhandelingen zullen over ieder dossier afzonderlijk worden gevoerd. Het ambtelijk, technisch overleg en het politieke beraad worden dus gewoon voortgezet.

Ik kan ook bevestigen dat wij niet opnieuw op het nulpunt staan. Een van de kernvragen handelt over een koppeling tussen de twee dossiers. De collega's Schiltz, Hancké en Van Peel hebben duidelijk omschreven wat de mogelijkheden zijn, laten wij de zaken dus realistisch bekijken.

Collega Kelchtermans heeft op een bepaald ogenblik gezegd dat er tussen deze dossiers een verband was. Het lijkt mij evident dat de vooruitgang in het ene dossier invloed heeft op een gunstige evolutie van het andere. Het zou onrealistisch zijn, dit niet onder ogen te zien.

Zoals afgesproken tussen collega Lubbers en mezelf, zal de Vlaamse regering ieder dossier afzonderlijk bespreken, ten einde voor het einde van het jaar tot een besluit te komen.

Ook van Nederlandse zijde is er dus een herbevestiging van de wil om tot een oplossing te komen.

Ik heb collega Lubbers uitdrukkelijk gezegd dat de twee dossiers de jure aan elkaar worden gekoppeld. Wan-

neer wij met betrekking tot de verdieping van de Schelde tot een akkoord kunnen komen, moeten wij ook inspanningen doen om voor het HSL-dossier een oplossing te vinden.

Collega Beysen citeert het internationale recht en zegt : Ruk morgen de baggerschepen aan. Een Antwerpse commentator schreef : Desnoods met oorlogsgeweld en met oorlogsbodems zullen wij deze baggerwerken laten uitvoeren. Bij de aanvang van een derde millenium van nabuurschap, zou dit niet getuigen van beschaafd handelen.

De Vlaamse regering pleit voor het ontkoppeld behandelen van de beide dossiers. Dit heb ik ook uitdrukkelijk aan collega Lubbers meegedeeld. Er wordt beweerd dat wij juridisch het recht hebben om deze werken uit te voeren. Intussen is er echter ook het milieurecht. Zelfs rekening houdend met het verdrag zijn er een aantal milieuvoorschriften die de afdwingbaarheid van dit recht kunnen verhinderen.

Indien de baggerwerken op het Belgische grondgebied bijvoorbeeld morgen zouden beginnen, zou dit niet tot een oplossing leiden. In de geest van het goed nabuurschap moeten wij immers dezelfde diepgang tot stand brengen. Indien hiermee geen rekening wordt gehouden, hebben de werken in de globaliteit geen zin hebben.

De Vlaamse regering wil voor het einde van het jaar tot een oplossing komen met betrekking tot het dossier van de Waterverdragen en de verdieping van de Schelde. Vorige woensdag, tijdens mijn laatste contact met de heer Lubbers, heb ik duidelijk gezegd dat er een overeenkomst moest worden bereikt. Binnen vier weken, uiterlijk op het einde van de maand november of in het begin van de maand december zullen wij gemeenschappelijk een evaluatie maken.

Ik pleit voor een nieuw partnership tussen Nederland en Vlaanderen omdat wij in de sterkste economische delta van Europa en misschien van de wereld, samen enorm veel kunnen

bereiken. Op het vlak van de externe betrekkingen is het van zeer groot belang dat de West-Oost-as, Noord-Frankrijk – Vlaanderen – het zuidelijk deel van Nederland tot de Bondsrepubliek Duitsland tot stand komt. Samenwerking op half-korte of half-lange termijn is belangrijk, wat ook de expansie van de havens van Antwerpen of Rotterdam moge zijn.

Indien zou blijken dat wij niet tot een oplossing in goed nabuurschap kunnen komen, dan zal de Vlaamse regering handelen naar recht en de middelen uitputten die niet in confrontatie, maar met het oog op de voorliggende mogelijkheden aangeven hoe de verdieping van de Schelde kan worden gerealiseerd.

Hoewel de vooruitgang in één dossier invloed heeft op de evolutie in het andere, willen wij de onderhandelingen met betrekking tot deze dossiers afzonderlijk tot een goed einde brengen. Waarschijnlijk zullen wij de komende weken reeds een evaluatie kunnen maken, dit uiterlijk begin december. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn repliek zal heel kort zijn want het antwoord voldoet mij helemaal niet.

Mijnheer de voorzitter van de regering, waar het ons om gaat, is de Scheldeverdieping, waarop we nu al jaren aandringen en die ons in rechte niet kan worden geweigerd.

Ik wens er trouwens uw aandacht op te vestigen dat slechts vanaf 1985 de Nederlanders daarvan een politiek item hebben gemaakt. Voordien werd die verdieping telkens overeengekomen na ambtelijke besprekingen tussen ingenieurs en nautici uit Nederland en uit België. Zo is die Schelde geleidelijk aan verdiept geworden van 34 naar ongeveer 48 voet. Tot in 1985 is dat altijd zo verlopen. Vanaf 1985 hebben de Nederlanders daarvan een politieke kwestie gemaakt. Dat gaat nu toch wel te ver.

Ik vind uw antwoord nog om een an-

Beysen

dere reden merkwaardig. U zegt dat het eigenlijk ontkoppeld is maar, en ik heb het letterlijk genoteerd en ik citeer : de voortgang in het ene dossier zal nuttig zijn voor de voortgang van het andere dossier. Dat is een uitspraak die u typeert.

Minister-president L. Van den Brande : U hebt toch enige beleidservaring. Als mijn uitspraak dat voortgang in het ene dossier nuttig is voor de voortgang in het andere dossier u enigszins stoort dan begrijp ik echt niet hoe u, in verantwoordelijkheid, bepaalde besluitvormingen tot stand ziet komen.

Het is juist dat de twee dossiers niet gebonden zijn aan mekaar. Daardoor zou enkel een akkoord over het ene tot stand kunnen komen als er tegelijkertijd een akkoord is over het andere.

Het spreekt toch voor zich dat, als er vier of vijf dossiers op tafel liggen, voortgang in het ene ook een oplossing in het andere kan bespoedigen en verbeteren. Dat is toch de meest normale zaak van de wereld of vergis ik mij daarin ? Laten we geen te lange tirades houden of grote theorieën opzetten en na drie maanden van een schande spreken. Eigenlijk is het na dat eerste contact in maart, dat in juli voor het eerst de politieke wil door de Nederlandse collega's werd geuit waarin zij duidelijk maakten dat zij tot een oplossing wensten te komen. Ik denk dat enige bescheidenheid uw fractie en uw partij zou passen, wetende welke verantwoordelijkheden vroeger door sommige van uw collega's in de federale of in de Vlaamse regering werden genomen.

De heer E. Beysen : Ik denk niet dat u het over die boeg moet gooien. Wij moeten het spelen op het niveau waarvoor we nu verantwoordelijk zijn en in de context van onze huidige bevoegdheden. Ik denk dat dit het juiste niveau is waarop we deze discussie moeten aangaan.

Ik wil trouwens met u het verleden eens reconstrueren. Het is duidelijk dat er geen jaar is voorbijgegaan of

de Waterverdragen stonden aan de orde, zowel destijds in de nationale regering als nu in de Vlaamse regering. Dat verhaal kunnen we echter samen eens onderzoeken. Dat moet hier niet worden uitgepraat.

U zegt dat voortgang in het ene dossier nuttig zal zijn voor de voortgang in het andere dossier en onmiddellijk koppelt u daaraan vast dat u de Nederlanders nog zes weken tijd geeft. Daarop komt het eigenlijk neer. Als dan niet gebeurt wat wij verwachten, dan gaan we uiteindelijk ons recht doen gelden. Ik vind dit tactisch bekeken een niet zo handige oplossing. Ik druk mij voorzichtig uit. Ik had gehoopt dat, nadat die deur was dichtgeslagen en die nu blijkbaar toch nog op een kier staat.. .

Minister-president L. Van den Brande : Neen.

De heer E. Beysen : Mevrouw Maij-Weggen heeft op een bepaald ogenblik gezegd salut en de kost ! Ik vind niet dat wij na die spectaculaire daad moeten zalven. U zegt dat die daad uit bewogenheid werd gesteld. Dat is misschien zo, maar ik weet het niet. Immers, op dat vlak zijn de Nederlanders een stuk koeler dan wij. Zalven lost echter niets op. Ik herhaal dat het mij spijt dat we geen duidelijker, geen radicaler standpunt durven innemen met betrekking tot een problematiek die ons al te lang bezighoudt.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Het is hier een les in de koppeltechnieken en in de diplomatie geworden. De minister-president heeft er enkele sibilijne formules aan toegevoegd.

Ik denk dat het gekoppel en het verder onderzoek vooral tot doel moet hebben om het dossier niet meteen te moeten oplossen. Met het oog op die toch wat vervelende gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht, zullen sommige lokale bestuurders meer luisteren naar wat hun bevolking vindt over bepaalde projecten dan naar anderen.

Er zal dus opnieuw gestudeerd wor-

den over de twee nog overblijvende tracés. Men kent de milieupacten en de financiële gevolgen. Er is eigenlijk al meer dan voldoende gestudeerd en er kan een conclusie worden getrokken. De conclusie kan alleen zijn dat er geen plaats en geen geld is.

De groenen hebben een voorstel van motie ingediend. Er zitten daar ook een paar koppelingen in. Die koppelingen verbinden echter zaken die met mekaar te maken hebben. Wij nemen daarin geen principiële standpunt in, maar wij inspireren ons in een standpunt van een lid van de Vlaamse regering. Wij vragen daarin aan de Vlaamse regering dat er geen gewestplanwijzigingen zouden worden goedgekeurd zolang het tienjarig investeringsplan voor het binnenlands vervoer niet bijgewerkt is en dus niet op het niveau staat dat gepland is. Dat lijkt ons een redelijke vorm van bevordering van het ene dossier zodat het in het andere dossier ook wat beter zou gaan.

Een tweede koppeling is een koppeling tussen de verdieping en de kwaliteit van het Scheldewater. Het wordt tijd dat men ter zake internationale afspraken gaat honoreren.

We hebben de zwarte-lijststoffen met 70 procent gereduceerd en volgens de Noordzeeconferentie moeten ze tegen 1999 volledig verdwenen zijn. Dat is de weg die de Noordzeeconferentie uitstippelt om die doelstelling van schoon water in de Schelde te realiseren. Dit is volgens ons een absolute voorwaarde om over verdieping te spreken.

In het andere geval, collega Van Peel, zullen we nog veel achtertuinen bevuilen.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de voorzitter, ik onthoud uit het antwoord van de minister-president dat het gesprek dat op 26 oktober was opgeschort, toch hervat wordt na twee contacten die hij met de minister-president van Nederland heeft gehad. Op zich is dat natuurlijk erg verheugend nieuws.

Hancké

Mijnheer de minister-president, ik stel alleen vast dat dit blijft gebeuren op het stramien dat op 8 juli werd afgesproken en wat op dat ogenblik een aanvaardbaar pakket was met name de verdieping van de Schelde, de HSL en Baalhoek zonder dat er een koppeling was. Er is gesproken over een samenhangend principe-akkoord over de drie. Dat beantwoordt aan de formule die de minister-president daarnet heeft geuit met name dat u probeert voortgang te boeken op ieder van de drie domeinen. Ik sluit inderdaad ook niet uit dat een voortgang op het ene domein nuttig is om een dossier op een ander vlak te deblokken.

Wat sindsdien is gebeurd, is natuurlijk een verandering van de hele aanpak geweest. Inderdaad, in de eerste besprekingen met de Nederlanders hebben zij gevraagd om over het Baalhoekkanaal een studie te mogen maken, waarvan met bekwaame spoed de resultaten tegen het einde van de eerste helft van 1994 zouden worden bekendgemaakt. De politieke besluitvorming zou tegen einde 1994 worden afgerond.

Eigenlijk betekent dit dat, daar waar de Nederlanders in 1975 ook op het politieke vlak ja hadden gezegd tegen het Baalhoek-dossier, dit onderdeel uit het hele pakket is gelicht en in feite op de lange baan wordt geschoven. Hierdoor is in feite de koppeling overgebleven tussen de Scheldeverdieping en de HSL-dossiers waarin wij wel aanvaarden snel resultaat te bereiken. Dit is de koppeling die voor Vlaanderen zeer moeilijk ligt.

Ter zake zijn er twee mogelijkheden : ofwel bereikt u op geen van de twee dossiers een akkoord, en moet alles worden herbegonnen. In dit geval hoop ik dat wij met een totaal ontkoppelde aanpak opnieuw kunnen beginnen. Als u wel een akkoord bereikt over de twee dossiers, welke kaart zal dan worden getrokken ? De heer Schiltz heeft het aangetoond en ik, op mijn beurt, heb het enigszins sibillijns onder woorden gebracht

door te zeggen dat als mevrouw Maij-Weggen in se een koppeling wil, het alleen maar kan gebeuren in de dossiers Baalhoek en HSL De Scheldeverdieping op zich is een dossier waarvoor reeds voldoende werd betaald. Indien de koppeling van vandaag tot resultaat leidt, staat u morgen wel aanzienlijk zwakker in het Baalhoek-dossier. Betekent zulks nu dat ik ervoor pleit om dit plan te laten mislukken ? Dit is duidelijk niet het geval. Ik ben voorstander van een stapsgewijze vordering.

Vermits de dossiers dan toch worden gekoppeld, zou het misschien niet dwaas zijn na te denken over een benadering die erin zou kunnen bestaan dat het akkoord slechts volledig is wanneer ook het akkoord over het voor Baalhoekkanaal wordt gesloten. Dit zou dan wel betekenen dat wij nog minstens achttien maanden moeten wachten. Ik pleit niet voor uitstel, wel voor een regeling waarin niemand zich bekocht kan voelen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, wat de heer Hancké aanhaalt, is het technisch gedeelte van het onderhandelingspakket . Ik wil ook daaromtrent geen misverstand laten ontstaan.

Het spreekt vanzelf dat het programma 48'-43' en 50'-40' en het Baalhoekkanaal – en de minister-president heeft dit ook beklemtoond – één geheel vormen. Bij de finalisering, ook inzake HSL, volgt uiteindelijk het ene dossier het andere. Dit wil zeggen dat, in de beleidsanalyse die nu is gestart, het dossier van het Baalhoekkanaal einde 1994 principieel wordt afgerond. Als men toch zegt dat in de voortgang van de bespreking het evenwicht in stand houdt, wat in feite het realisme van de aanpak is, is het eindpunt van de besprekingen inzake het HSL-dossier eveneens einde 1994 gepland. Op dat ogenblik is de wijziging van het gewestplan in zijn definitieve fase van besluitvorming beland.

Uw ongerustheid werd hier terecht verwoord ; mijn antwoord daarop is dat van in den beginne met globale eenheden werd gewerkt. Het is niet zo dat het verdiepingsprogramma het minale 48'- 43', hier wordt geplaatst tegenover een ander belangrijk dossier, met name de HSL Alles vormt één geheel.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, na de replieken kan ik heel bondig zijn. Ik sluit mij eveneens aan bij de toelichting van minister Kelchtermans.

Ik wens alleen te beklemtonen dat wij trachten in goed nabuurschap tot conclusies te komen.

Pas wanneer de technische en ambtelijke discussies over de verdieping van de Schelde einde van deze maand zijn afgerond, zal ik kunnen vaststellen wat ons zou kunnen weerhouden van het sluiten van een akkoord. Daarnaast zal moeten worden bekeken of een oplossing over de HSL mogelijk is, niet te vergeten – maar ontkoppeld aan het eerste dossier – dat er een engagement is van 1989 van de federale minister van Verkeer en ook van de federale regering om Nederland aansluiting te geven aan HSL in Europa.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat een debat af en toe nog iets kan betekenen. Inderdaad, het antwoord dat ik zojuist heb gehoord van de minister-president is net iets duidelijker dat hetgeen hij op de tribune heeft gezegd. Ik heb daarvan akte genomen.

Om echter nog meer de goede weg op te gaan, zal ik toch een met redenen omklede motie indienen. Zij zal ter stemming worden voorgelegd precies op het einde van deze maand. Op dat ogenblik zullen wij duidelijk kunnen nagaan welke de juiste stand van zaken is.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Dienderen werd tot besluit van deze actuele interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door de heer Beysen werd eveneens een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich over beide moties tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een geheim rapport betreffende de Franse greep op de Belgische economie

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Van den Eynde tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een geheim rapport betreffende de Franse greep op de Belgische economie.

De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, toen het debat over de verankering van start ging, ontstonden twee kampen. Aan de ene kant zij die meenden dat een verankering noodzakelijk was of ten minste ter discussie

moest komen, aan de andere kant de weldenkenden. Deze laatsten waren van mening dat de aanhangers van de verankering – en ook u, mijnheer de minister-president hoorde daarbij – mensen waren die op zijn minst retro waren, romantici, mensen met nostalgie – er werd zelfs verwezen naar de Guldensporenslag. Ergens las ik ook dat de aanhangers van de verankering in feite de Guido Gezelles waren van de economie. Zo erg is dat nog niet ; inderdaad, men kan beter de Guido Gezelle zijn van de economie dan bijvoorbeeld de Torn Lanoye van de economie ! In elk geval meenden de weldenkenden de anderen totaal te kunnen overladden met scheldwoorden, minachting en aanverwante zaken.

Het debat zat op dat vlak vrij vast, tot vorige week vrijdag De Standaard op de eerste pagina vermeldde dat vier jaar geleden een vertrouwelijke studie werd opgesteld door de administratie van de toenmalige minister van Economische Zaken, tegenwoordig federaal minister van Buitenlandse Zaken.

Deze studie, slechts in vier exemplaren opgesteld en dan nog in het Frans, mocht vooral niet worden verspreid omdat de inhoud explosief was. Hieruit zou namelijk blijken dat buitenlandse en voornamelijk Franse groepen strategisch te werk gaan om een greep te hebben op het economisch leven in ons land.

De toenmalige minister van Economische Zaken, de heer Willy Claes, wou dat document bijgevolg nooit openbaar maken. Het zou volgens hem en volgens zijn toenmalige kabinetschef, de heer Verwilst – momenteel hoofd van de ASLK-holding – te explosief zijn. Toch werd ernstig aandacht besteed aan dit document, want de heer Claes zou zich, na kennis te hebben genomen van de inhoud van het verslag, naar Frankrijk hebben begeven om de Fransen diets te maken dat het nu genoeg was. Het is mij niet duidelijk op welke manier hij dit aan de Fransen meedeelde ; misschien zei hij wel : et maintenant ça suffit ! Hoe dan ook, zeer efficiënt was zijn waarschuwing niet want inmiddels zijn wij reeds in

1993 en de Franse greep is nog steeds even sterk.

De inhoud van deze studie lijkt mij van uitermate groot belang. Er zou immers worden aangetoond dat het Frans kapitaal een steeds sterkere greep verwerft op onze financiële sector, holdings, metaalsector en voedingsnijverheid.

Ons dubbelmandaat stelt mij in de mogelijkheid dienaangaande rechtstreeks te interpellieren op federaal vlak, wat ik niet zal nalaten, maar ik was van oordeel dat ook de Vlaamse regering hieromtrent moest worden geïnterpelleerd. Immers, de invloed die bepaalde buitenlandse groepen op de economie van ons land verwerft treft voornamelijk Vlaanderen. En vermits de minister-president zelf een pleitbezorger was en is van de verankering, meen ik dat hij dat niet zal ontkennen.

Een en ander wordt trouwens haarfijn uiteengezet in het boek van Trends-redacteur Hans Brockmans, getiteld : Vlaanderen, een Franse kolonie ?

Volgens Hans Brockmans verstevigen Frans-Belgische groepen – en hij verwijst naar de Société Générale, Groep Brussel Lambert, Tractebel, Royale belge, Paribas en anderen – hun positie van dag tot dag. Zo zou op dit ogenblik reeds tachtig procent van de economische topfuncties in handen zijn van Fransen of Franstaligen. Deze francofiele kapitalisten vreezen de opmars van het zelfbewuste Vlaamse kleinkapitaal.

Bovendien – aldus Brockmans – voert de Franse regering een bewuste strategie om België economisch te annexeren. Frankrijk hanteert immers nog steeds dezelfde geopolitieke premissen die het in het Ancien Regime en tijdens de Revolutie leidde tot een stelselmatige gebiedsafkalfing van de Zuidelijke Nederlanden en die in de jaren zestig van de vorige eeuw niet vreemd waren aan de plannen van Napoleon III om onze spoorwegen op te kopen, wat rechtstreeks aanleiding gaf tot de Frans-Duitse oorlog van 1870-1871.

Frankrijk ziet Duitsland immers nog

Van den Eynde

steeds als concurrent nummer één. Met de Duitse eenmaking en de daarbij horende invloedstoename van Duitsland op midden- en oost-Europa, moet Frankrijk op zoek naar tegenzeten. België, steeds een uitgelezen prooi voor Frankrijk, ligt dus onmiddellijk bij de hand. In de gespecialiseerde Frans pers werd dit trouwens ook al met zoveel woorden toegegeven.

Frankrijk kon en kan voor zijn plannen steeds rekenen op de collaboratie van de Belgische francofonen. Dat was het ook het geval bij het berucht geworden geheim Belgisch-Frans of Frans-Belgisch militair akkoord. Wat in de jaren dertig mogelijk was, blijft tegenwoordig nog steeds mogelijk te zijn.

De economische afhankelijkheid van Frankrijk herleidt de Belgische – en a fortiori de Vlaamse politieke autonomie – tot een farce, aldus het weekblad Trends van deze week.

Het moet mij van het hart dat het Hof deze materie tracht te minimaliseren. Terwijl wij moeten meemaken dat minister Claes een rapport verdonkeremaant waarin op de ernst van deze situatie wordt gewezen, gaf de Koning Boudewijnstichting in 1990 een studie uit die de Franse greep op onze economie bagatelliseerde.

Dat er in 1989 een studie verdwijnt en in 1990 een rapport dat deze studie tegensprekt, lijkt mij wel een uiterst goed geplande operatie. Vlaanderen verwerft de jure steeds meer autonomie, maar de facto maken echter buitenlandse groepen de dienst uit. De verduisterde studie van het federaal ministerie van Economische Zaken toont dit, naar verluidt, aan. Ook de heer Brockmans, daarin bijgestaan door eminente academici van onverdacht allooi, bewijst dit. Doch terwijl hij vooral de nadruk legt op de Franse invloed op onze economie, willen wij niet voorbijgaan aan de steeds toenemende druk van andere buitenlandse machten. In dat verband denk ik vooral aan de Nederlandse druk in onze transport- en havensector.

De dag dat Vlaanderen volledig onafhankelijk zal – en dit dag is nabij – willen wij vermijden een lege doos te erven. Daarvoor moeten wij nu reeds een realistisch verankeringsbeleid uitstippelen.

Het Vlaams Blok heeft ter zake al heel wat gepubliceerd. Indien we de OKI's zouden splitsen en de daarin verzamelde spaargelden samenbrengen, zou het bijvoorbeeld mogelijk zijn een Vlaamse staatsbank op te richten. De GIMV-groep, die als verpolitiseerde instelling haar ondeugdelijkheid en niet-werkzaamheid reeds meermaals heeft bewezen, moet worden opgedoekt en haar kapitaal moet bij dat van de Vlaamse staatsbank worden gevoegd.

Mijnheer de minister-president, uw verankeringsstrategie is op dit ogenblik – en voor zover wij daarover kunnen oordelen – in een lagere versneling geraakt.

Minister-president Van den Brande : Mijnheer Van den Eynde, u die af en toe de mooie Franse taal gebruikt, kent ongetwijfeld de uitdrukking *reculer pour mieux sauter*.

De heer F. Van den Eynde : *Reculer pour mieux sauter, mais il faut sauter !* In ieder geval hebben wij vernomen dat uw oproep aan het privé-kapitaal niet zoveel respons kreeg.

Hoewel het Vlaams Blok de oppositie binnen de oppositie is, als het ware bijna de oppositie in het kwadraat is, kon onze partij toen niet grijnslachen. Integendeel, ook al kunnen wij uw verankeringsstrategie niet volledig goedkeuren, toch moeten wij in ieder geval aan de verankering werken. Wij vonden dat bericht dan ook niet bijzonder leuk.

Mijnheer de minister-president, gedurende een hele tijd werden diegenen die de verankering verdedigden – en u was een van deze mensen – uitgescholden, geminacht en gekleinereerd. Ze werden bestempeld als dromers en nostalgici. We vernemen nu echter dat men al vier jaar over een verslag beschikt dat zo ernstig is dat de inhoud ervan niet mag worden

gepubliceerd. Het is dermate ernstig dat de toenmalige minister van Economische Zaken ervoor speciaal naar Parijs reed. Aangezien Vlaanderen de economische motor is van België, belangt deze materie ook uw regering aan. Sta me dan ook toe dat ik u deze ene vraag stel : dringt u er bij de federale regering op aan – niet omwille van de openbaarheid van bestuur maar vooral omwille van de belangrijkheid van deze materie voor Vlaanderen – dat de inhoud van dit verslag zo vlug mogelijk zou worden bekendgemaakt ? Vlaanderen heeft daarop recht.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (up de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de heer Van den Eynde heeft zelf verklaard dat hij zich met betrekking tot het thema van deze interpellatie rechtstreeks in het federale parlement zal wenden tot de huidige of vorige minister van Economische Zaken.

Mijnheer Van den Eynde, ik vind het normaal dat u uw vragen – en het zijn ook mijn vragen – in het federaal parlement oppert. Het betreft hier immers een handeling of niet-handeling die werd gesteld door een federaal minister.

Eigenlijk verwondert het mij niet dat de in 1989 door de toenmalige minister van Economische Zaken bestelde studie over de Franse invloed op onze economie tot de conclusie kwam dat de binnenlandse beslissingsautonomie van vitale economische sectoren voor bevraging vatbaar is. Immers, deze vaststelling werd sindsdien door talloze andere documenten en studies bevestigd.

Mijnheer Van den Eynde, u hebt er zelf op gewezen dat de Vlaamse regering – waarin ik minister van Economie ben – niet heeft gewacht op het al dan niet bestaan van deze studie om uitdrukkelijk de aandacht op het probleem van de verankering te vestigen. In een federaal land zoals het onze moet iedereen voor zijn eigen deur keren, zoniet kan men niet werken. Ik weet dat we ter zake van

Van den Brande

mening verschillen, en dit zal vermoedelijk nog een tijdje duren. Ik zal me er niet gemakkelijk van af maken door te zeggen dat de federale minister dit of dat zou moeten doen omdat ik dat – indien ik zijn verantwoordelijkheid zou dragen – dit op deze of gene manier zou aanpakken. Dat zou te eenvoudig zijn. Ik verheer u echter niet dat, indien die studie zou bestaan en indien de inhoud ervan in een bepaalde richting zou evalueren – maar ik heb niet de gewoonte documenten te becommentariëren waarvan ik de inhoud niet heb gezien, Quod erat demonstrandum – ik moeilijkheden heb met het feit dat er een aantal jaren zouden verlopen zijn tussen het ogenblik waarop een diagnose werd gesteld en een therapie. Aangezien ik het dossier nog niet heb kunnen lezen, zeg ik dit wel onder voorbehoud.

Mijnheer Van den Eynde, ten eerste herbevestig ik dat ondernemingen voordeel ondervinden bij een stabiel aandeelhouderschap. Vooral vijandige overnamen van ondernemingen zijn bijzonder problematisch. Ze zijn immers meestal bedoeld om de korte termijn-winst te maximaliseren. Door het elimineren van de overgenomen concurrent of door het stopzetten van onderzoek en ontwikkeling in de onderneming hebben ze bovendien negatieve gevolgen voor het overleven van het overgenomen bedrijf.

Ten tweede, is het stabiele aandeelhouderschap groeibevorderend als het controlecentrum van het bedrijf nabij is. Een veraf gelegen controlecentrum leidt immers tot een vertekend beeld van het bedrijf bij diegenen die de beslissingen nemen en tot het zogenoemde – en hierop wil ik bij een andere gelegenheid nog eens nader ingaan – waterski-syndroom bij de operationele en lokale bedrijfsleiding. Ik heb reeds voldoende kansen gekregen, zowel in commissievergaderingen als in de plenaire vergadering, om daarover mijn standpunt te geven. Wij moeten het nodige belang hechten aan een verankeringsbeleid, maar dat moet natuurlijk marktconform zijn. Zoals ik gisteren

ook heb toegelicht in de commissie naar aanleiding van de bespreking van de begroting Economie 1994 vervult de overheid hierin een katalysatorrol. Het behoort evenwel niet tot haar opdracht om een aantal structuren uit te werken.

Wij voeren geen xenofobe politiek waarbij buitenlandse investeringen worden geweerd, integendeel. Men veronderstelt dat de mensen die een stabiel aandeelhouderschap propageren, ook gekant zijn tegen vreemde investeringen. Dat is niet zo, want buitenlandse investeringen betekenen een nieuwe economische dynamiek, vernieuwde expansiemogelijkheden en dat is heel wat anders dan het overnameprobleem dat zich hier stelt.

Een verankering of stabiel aandeelhouderschap kan overigens niet via massale overheidsinterventie. De verankering is in de eerste plaats een opdracht voor het bedrijfsleven zelf en het privé-kapitaal. In tegenstelling tot wat eventueel uit bepaalde documenten of persartikelen zou blijken : de gesprekken met betrekking tot de oprichting van een samenwerkend Vlaams kapitaal bevinden zich toch al in een vergevorderd stadium. Ik bevestig hierbij dat er intensieve contacten bestaan in dit verband en bovendien worden ook al een aantal initiatieven genomen.

Het zou fout zijn de aandacht voor de verankering van mensen, activiteiten of onderzoek en ontwikkeling te laten verslappen. De menselijke verankering in het ondernemingsleven en de besluitvorming van de bedrijfs-wereld is ongetwijfeld waardevol, maar het vormt niet de enige garantie voor een stabiel aandeelhouderschap en dus consequente beslissingen in de productie en de onderneming.

Ik somde hier in enkele lijntjes de punten op die mij belangrijk lijken ten aanzien van dit probleem. In bepaalde kringen vindt men dat de discussie over dit thema irrelevant, tijdverlies is en van geen wezenlijk belang is voor onze economie. Hoewel ik het rapport niet ken, hoop ik dat het die meningen enigszins nuanceert. Wij zijn trouwens niet de enige

deelstaat die met een dergelijk probleem kampt, er zijn tal van voorbeelden : in de Verenigde Staten en ook in Nederland en Frankrijk worden er debatten aan besteed. Ik geloof ten stelligste dat wij privé-initiatief en de inbreng van privé-kapitaal moeten aanmoedigen om de beslissingsbevoegdheid in eigen handen te houden. Dit kan perfect samengaan met een beleid gericht op het aantrekken van nieuwe, buitenlandse investeringen.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Ik waardeer ten zeerste het uitvoerige antwoord van de minister-president en dank ook de uitgelezen schare belangstellenden hier in het halfroond.

Minister-president L. Van den Brande : De voorzitter en de heer Moors waren aanwezig om met volle aandacht uw vragen en vooral ook mijn antwoorden te horen. **(Gelach)**

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de minister-president, wanneer een dergelijk bericht de frontpagina van een krant als De Standaard haalt en er een hele week allerlei geruchten lopen die niet worden weerlegd, dan mogen wij er van uitgaan dat de inhoud van het artikel klopt.

Verder moeten wij er in Vlaanderen toch voor opletten dat niet alle vormen van belangenbescherming als xenofobie worden bestempeld. Daar heeft het absoluut niets mee te maken. Het is toch normaal dat een volk, een gemeenschap en de instanties die hen vertegenwoordigen op een rechtmatige manier voor hun belangen in de bres springen. Wij zijn de enigen die daar telkens weer een excuus voor moeten verzinnen. De voorbije jaren legde de media ons nogal eens het woord xenofobie en ander jargon in de mond. Wij willen er enkel voor zorgen dat de fundamentele elementen van onze economische sector in onze handen blijven. Het gaat daarbij niet om het weren van buitenlandse participaties of investeringen. Wij moeten evenwel dringend – en de inhoud van dit geheime rapport zal dat hoogstwaar-

Van den Eynde

schijnlijk bevestigen – een verankeringstrategie uitwerken. Daarom eisen wij ook inzage in dat verslag en dienen hierbij een motie in.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van den Eynde werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens

een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende plenaire vergadering aan

het bureau en uw voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? **(Nee)**

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 16.33 uur.
